

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ
18Гж1.1037/15
05.06.2015. године
Н и ш

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, у већу састављеном од судија: Иване Рађеновић, председника већа, Љубише Милојевића и Весне Вукас, чланова већа у правној ствари тужиоца кога заступа адвокат из Ниша, против туженог „Железнице Србије“ а.д. Београд, Организациона јединица Ниш, ради исплате увећане зараде за рад у сменама, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Основног суда у Нишу 4 П1 бр. 3/13 од 09.02.2015. године, у седници већа одржаној дана 05.06.2015.године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Нишу 4 П1 бр. 3/13 од 09.02.2015. године и предмет враћа истом суду на поновно суђење.

Образложење

Првостепеном пресудом, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан је тужени да му на име разлике између исплаћене и припадајуће зараде за рад у сменама за период од октобра 2009. године закључно са новембром 2012. исплати појединачне месечне износе ближе означене у изреци првостепене пресуде, све са законском каматом почев од 15-ог у текућем месецу за претходни месец па до коначне исплате, код сваке појединачне исплате, у року од 15 дана до дана пријема пресуде под претњом принудног извршења.

Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 107.620,00 динара са законском затезном каматом на износ од 80.000,00 динара од првог дана по протеклу паричног рока до коначне исплате у року од 15 дана од дана пријема пресуде, под претњом принудног извршења.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу побијајући је у целости из свих законских разлога предвиђених у одредби чл.373. ЗПП, са предлогом да другостепени суд побијану пресуду преиначи и тужбени захтев одбије у целини.

Испитујући побијану пресуду сходно чл. 386.ЗПП („Служ. гл.РС“ бр.72/11), Апелациони суд у Нишу је нашао:

Жалба је основана.

Основано се жалбом тужиоца указује да је првостепена пресуда донета на уз битну повреду одредаба парничног поступка из чл.374. ст.2. тач.12. , јер пресуда има недостатке због којих се не може испитати, обзиром да су разлози, на којима првостепени суд заснива закључак, нејасни и контрэдикторни, услед чега је побијана пресуда морала бити укинута.

Из списка предмета произилази да је тужилац у радном односу код туженика по Уговору о раду бр. У - 122/2003-3981 од 05.02.2003.године, распоређен на пословима кондуктера у Сектору за СТП, и Анексима на исти од 25.11.2005.године, 16.09.2006. године и 13.09.2010. године којим је прописан коефицијент 1,95 уз вредност радног часа од 58,65 динара и просечни месечни фонд часова од 174 часа што износи 19.899,94 динара. Такође је наведеним уговором о раду прописано да запослени има право на зараду по основу остварених резултата рада, увећану зараду, накнаду зараде, накнаду трошкова и друга примања у складу са законом и ПКУ, као и начин утврђивања зараде. На основу налаза вештака економско-финансијске струке Александра Василица од 06.08.2013. године, изјашњења од 28.02.2014. године и 02.09.2014. године утврђена је разлика зараде за период од октобра 2009.године закључно са новембром 2012. године између зараде коју је примао и зараде коју би примао са увећањем од 26%, за рад у сменама сходно чл.108. ст.1. тач.2. Закона о раду. Тужилац заснива тужбени захтев на директној примени чл.108.ст.1.тач.2 Закона о раду. Поднеском од 19.08.2013.године прецизирао је тужбени захтев, сходно налазу вештака.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд налази да је тужбени захтев основан и да је тужени у обавези да тужиоцу исплати тражено новчано потраживање, обзиром да је „турнус" рад у сменама, где се послови непрекидно обављају током свих 24 сати дневно у смислу одредаба Упутства о организацији рада и евиденцији радног времена.

Међутим, из налаза вештака финансијске струке произилази да је тужилац у спорном периоду од октобра 2009 године до новембра 2012 године, радио по моделу радног времена 12/36, у Сектору за превоз путника „МРБ 3-12/36", услед чега је чињенично стање погрешно и непотпуно утврђено, а дати разлози нејасни и контрэдикторни.

Према чл.108.ст.1.тач.2. Закона о раду, запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду и то за рад ноћу и рад у сменама, ако такав рад није вреднован при утврђивању основне зараде , најмање 26% од основице.

Шта се сматра сменским радом није прописано, него је остављено послодавцу да утврди својим општим актом, у зависности од организације и потребе процеса рада, јер се код појединих послодаваца, зависно од делатности коју обављају, рад организује и обавља само у две смене - прва и друга, док код неких послодаваца постоји потреба да се рад организује у три смене. Отуда, послодавац утврђује својим општим актом, према својим потребама, који рад се сматра сменским радом за који ће се обрачунавати и вршити исплата увећане зараде, по наведеном основу, да ли ће то бити рад у две смене са наизменичним изменама смена или искључиво рад у три смене, у зависности

од тога и у складу са својим општим актом, вршиће обрачун и исплату увећане зараде залосленима за рад у сменама, ако такав рад није вреднован при утврђивању основне зараде.

Према чл.56 ст.1.Закона, послодавац код кога се рад обавља у сменама и ноћу, или кад природа посла и организације то захтева -радну недељу и распоред радног времена може да организује на други начин, с тим што се запосленима мора омогућити коришћење одмора између два радна дана у трајању од 12 часа непрекидно, сходно чл.66 Закона о раду и недељни одмор у трајању од 24 часа непрекидно, сходно чл.67.ст.1.Закона.

Међутим, одредба чл. 108.ст.1.тач.2. Закона о раду, прописује право на увећање зараде за извршена фактички рад ноћу и у сменама, дакле у кумулацији, за рад на пословима који се обављају током 24 сати дневно, с обзиром на природу делатности и конкретне послове из те делатности послодавца.

Како из налаза вештака произилази да је тужилац у спорном периоду радио по моделу 12/36, у поновном поступку првостепени суд је потребно да утврди да ли је рад на пословима, које обавља тужилац, организован током 24 сати дневно, сходно потребама процеса рада у вршењу делатности, односно да ли се рад обавља ноћу и у сменама (I,II и III смена), и да ли је конкретно тужилац у спорном периоду рад обављао ноћу и у сменама, јер од те чињенице зависи правилна примена материјалног права, норми општег и посебног закона који су били у примени у спорном периоду, Упутства послодавца заснованог на посебном пропису, као и Упутства 2003/88/ЕЗ.

Имајући у виду изнете примедбе, пошто отклонити битну повреду одредаба парничног поступка и утврди чињенице на које му је указао овај суд оценом приложених и предложених доказа, првостепени суд ће ценити да ли су испуњени услови из чл.108 Закона о раду („Службени гласник РС", бр.24/05 и 61/05) и правилном применом материјалног права поново одлучити о тужбеном захтеву тужиоца.

Укинута је и одлука о трошковима поступка садржана у ставу два изреке, пошто одлука у том делу зависи од коначног исхода спора.

Из изнетих разлога, сходно чл. 391. и 392. ЗПП, одлучено је као у изреци овог решења.

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, дана 05.06.2015. године 18Гж1. 1037/15

**Записничар
Никола Насковић**

**Председник већа-судија
Ивана Рађеновић**